

Izlaganje predsjednika Skupštine Crne Gore Ivana Brajovića na II sesiji Konferencije predsjednika parlamenata zemalja Zapadnog Balkana

27. oktobar 2017. godine, Budimpešta, Mađarska

„Bezbjednosna dimenzija Zapadnog Balkana

Saradnja: Doprinos bezbjednosti Evrope“

Uvažene kolege,

Vaše ekscelencije,

Dame i gospodo,

Dozvolite da još jedanput čestitam domaćinima na odlično organizovanoj konferenciji i zahvalim na prilici da budem uvodničar za ovu sesiju.

Već više od jedne decenije, inicijativa Parlamenta Mađarske pod čijim se okriljem okupljaju predsjednici parlamenata zemalja Zapadnog Balkana, pokazala se kao dragocjen forum koji doprinosi jačanju perspektive evropske integracije među našim državama i jačanju bezbjednosti i dobrosusjedskih odnosa u regionu.

Ukazao bih, takođe, koliko je značajno što jedna zemlja koja je članica Evropske unije kontinuirano prenosi svoja iskustva susjedima i, aktivnim zalaganjem unutar Unije, predstavlja jednog od najboljih ambasadora Zapadnog Balkana. Sada kažem jedna, jer se u njoj nalazimo, ali svakako ne smijemo zaboraviti doprinos koji daju sve zemlje Višegradske četvorke, kojom Mađarska trenutno predsjedava, a koje nama sa Zapadnog Balkana već odavno služe kao primjer modela sinhronizovane, sadržajne dobrosusjedske saradnje, koja je znatno unaprijedila njihov proces integracije u Evropsku uniju.

Naše zemlje su po svojoj historiji i tradiciji neraskidivi dio Evrope, koja bez mirnog, bezbjednog, ekonomski jakog i naprednog Zapadnog Balkana ne može postići dugoročnu stabilnost i sveukupan prosperitet.

Zapadni Balkan, ali i Evropa su u minulim vremenima prošli dug i naporan put podjela, sukoba i izazova. Gotovo uvijek smo iz tih izazova izlazili jači i svjesniji da jedino međusobnim poštovanjem, gradeći povjerenje između naših građana, naših institucija, poštujući različitosti koje će uvijek postojati među nama, možemo imati svijetliju budućnost. Izazovi sa kojima se sada svi suočavamo od migracija, terorizma, organizovanog kriminala, sajber napada, ali i onih koji se odnose na saniranje posljedica ekonomske krize i posebno na zaštitu ljudskih prava ukazuju na značaj reafirmacije vrijednosti kao što su saradnja, solidarnost i tolerancija, na kojima počiva moderna Evropa.

Dalje produbljivanje naših odnosa mora biti usmjereno na bolju infrastrukturnu povezanost između naših zemalja, koja je i preduslov povezanosti naših ljudi i ekonomskog razvoja, kako bi naš region dostigao nivo najrazvijenijih evropskih zemalja. Samo stabilne i ekonomski jake države, koje su upućene jedna na drugu, mogu uspješno odolijevati savremenim bezbjednosnim izazovima, rizicima i prijetnjama.

I ovdje želim da naglasim značaj činjenice da su sve zemlje Zapadnog Balkana postavile sebi jasan i nedvosmislen zajednički cilj, da postanu dio Evropske unije. U pogledu evroatlantske integracije situacija je drugačija, i po našem viđenju se temelji na legitimnom pravu svake države da samostalno kreira sopstvenu vanjsku politiku i određuje svoje prioritete.

Poštujući svačije opredjeljenje, moram istaći da je za Crnu Goru NATO bio jedini pravi izbor, koji je garant našeg teritorijalnog integriteta, stabilnosti i ekonomskog napretka.

Članstvo u NATO savezu i članstvo u Evropskoj uniji, za nas su dva prioriteta, neodvojiva zbog kompatibilnosti dva integraciona procesa i činjenice da su bazični uslovi za prijem i principi na kojima počivaju ove dvije organizacije gotovo identični.

Ove godine smo ispunili prvi, kada smo postali 29. članica NATO saveza i zavrijedili pravo da ravnopravno za istim stolom sa najrazvijenijim državama donosimo odluke i doprinosimo bezbjednosti, poštovanju i širenju temeljnih vrijednosti demokratije i njegovanju prijateljskih odnosa sa svima onima koji te iste vrijednosti dijele. Našim prijemom je poslata

važna poruka svima koji teže učlanjenju u NATO, a to je da su vrata Alijanse otvorena za sve one koji svojim individualnim učinkom, posvećenošću i predanim radom ispune sve kriterijume za članstvo.

Crna Gora, s ponosom, ističe svoje antifašističko nasljeđe, građanski karakter države koji opstaje zahvaljujući viševjekovnom multinacionalnom, multikonfesionalnom i multikulturalnom skladu, koji smo znali da sačuvamo i u najtežim vremenima. To je naše najveće bogatstvo i vrijednost sa kojom nikada nismo, niti ćemo praviti kompromise. U teškim vremenima iza nas, bili smo utočište velikom broju izbjeglica, koje su u našoj zemlji pronašle bezbjedan dom. Ponosimo se, takođe, činjenicom da sa svim svojim susjedima gradimo prijateljske i sadržajne odnose, te da ne postoji nijedno pitanje koje bi ih dugoročno moglo opteretiti.

Siguran sam da jedino zajedno možemo biti dovoljno jaki i odlučni da se suočimo sa svim izazovima kojih će biti i u budućnosti. Pokazala nam je istorija koliko je pogubno kada ne razgovaramo, kad se ne dogovaramo, a koliko možemo biti snažni kada smo spremni da sarađujemo i budemo otvoreni za sagledavanje šireg konteksta. To, prije svega, podrazumijeva izlaženje iz uskih okvira sopstvenih interesa, razumijevanje da napredak bilo koje zemlje našeg regiona, daje impuls razvoju svih ostalih. Podrazumijeva i otvoren, iskren dijalog, sagledavanje sopstvenih nedostataka koje treba otklanjati, ali i dijeljenje sopstvenih i primjenu dobrih praksi susjeda. Podrazumijeva i češću, sadržajniju i bržu komunikaciju između naših lidera, parlamenata, vlada, privrednika i svih ostalih segmenata društva kako bi se naš zajednički glas što bolje čuo u širem okviru Evrope. Jedino tako ćemo promijeniti sliku o Balkanu kao prostoru koji proizvodi više istorije nego što može da konzumira i zajednički izgraditi sliku regiona koji je sve svoje raznolikosti i iskustva pretvorio u svoje prednosti i kao jedinstven region ujedinjenoj Evropi dao novi kvalitet.

Najveću odgovornost za to imamo mi, kao oni kojima građani daju povjerenje da u njihovo ime kreiraju politike, i zato nikad ne smijemo izgubiti iz vida obavezu koju imamo prema sadašnjoj i svim narednom generacijama da im obezbijedimo siguran, miran, tolerantan region i Evropu.